

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Весела Иванова Гелева**, преподавател по Хорово дирижиране в катедра „Музикална педагогика и дирижиране” на факултет „Музикална педагогика” в Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство “Проф. Асен Диамандиев”-Пловдив

за **Дай Липинг** /КНР/, кандидат за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика” в катедра „Музикална педагогика и дирижиране”, АМТИИ ”Проф. Асен Диамандиев”

Дай Липинг /КНР/ е родена през 1976 г. Получава магистърска степен по „Музика” в Харбинския нормален университет. Понастоящем е лектор в Колежа по музика и танци на Дацинския нормален университет в провинция Хейлондзян, Китай, член е на Комитета по музикално образование, на Асоциацията на и на Асоциацията на музикантите в Дацин. Преподава следните дисциплини: музикална форма и анализ, пиано, основи на музикалната теория, въведение в изкуството, обучение по пеене и солфедж, история на западната музика и др. Тя изнася често различни лекции, ръководи пет провинциални и общински научноизследователски проекта, два пъти печели първа награда в Състезания по преподаване на ниво колеж, два пъти печели награда за изключителен преподавател на ниво колеж и има получена отлична оценка за академичната си работа. Има публикувани две книги, един учебник и редица други музикални трудове. Дай Липинг е удостоявана многократно със званието „Изявен преподавател”.

Дисертационният труд със заглавие „**Анализ на музикалното образование в китайските училища от гледна точка на етническите малцинства**” е в общ обем от 173 страници и включва: увод, пет глави, заключение, приноси и библиография. Библиографията включва 121 заглавия, от които 22 български и 99 китайски. Трудът и рефератът отговарят на законовите изисквания за структура, обем и съдържание. Направеното изследване е актуално по своята същност и засяга неизследвана област на педагогическата училищна практика, а именно музикалното обучение на етническите малцинства.

В увода докторантът представя мотивите за избор на тема, а именно: личният педагогически опит и доказаната необходимост от научни изследвания по темата, за активно и новаторско мислене в тази област, за внимателно търсене на ефективни решения и стратегии за преподаване, които ще доведат до качествено ново ниво на музикално образование в Китай. Обектът на настоящото изследване е обозначен с широки параметри и обхваща системата на обучение по музика в началните и средните училища, университетите и консерваториите. Целта на дисертационния труд е да се анализира и обобщи състоянието на музикалното образование в Китай, да се открият проблемните зони и да се намерят решения за преодоляването им. С оглед на това се преосмислят традициите и осигуряването на стабилна и актуализирана теоретична основа, която ще създаде на нови стандарти за музикални учебни програми, подобряване на системите и методите за музикално образование, изследване на нови концепции, нови правила и нови цели в съвременното музикално образование. За постигане на целта са използвани литературен метод, метод на проучване, статистически и аналитичен метод, интервю и др.

В **първа глава** са разгледани традиционните методи на китайското музикално образование и неговото реформиране. Докторантът представя значението на музиката като изкуство и средство за въздействие от най-древни времена в Китай. Посочени са социалните, религиозни, естетически, образователни и етични функции на музиката, както и ролята ѝ в политическата еволюция на държавата. Набляга се на уникалната по своята същност конфуцианска концепция за „ритуалния дух и музиката“, която разглежда изкуството като средство и инструмент на учението за ритуалния дух. В главата са представени детайлно

основните исторически етапи на развитие на образованието в Китай с най-ярките представители и реформатори в областта на музикалната педагогика: Конфуций, Канг Ювай, Сяо Йоумей и др. Изтъкната е ролята на политическите колизии в историята на Китай като катализатор за образователните промени и концепции, както и възникналите проевропейски тенденции и мултикултурни модели от последните десетилетия. Според Дай Липинг балансът на естетика, религия, политика, етика и образователно съдържание варира в различните епохи и е подвластен на динамизма на съответните исторически периоди в Китай.

Обект на **втора** глава е актуалното състояние и проблеми на китайската музикална образователна система във висшите училища. Изложението е изключително интересно и освен обзорен, има и аналитико-критичен характер. Сред констатираните проблеми в дейността на консерваториите са неефективният механизъм за управление на преподаването, неадекватните учебни програми, липсата на реалистичен и новаторски преподавателски поглед, неактуализираното учебно съдържание, подценяване на индивидуалния подход към студента и др. Дай Липинг посочва наложителната нужда от квалифицирани и подготвени преподаватели, които да отговорят на изискванията и съвременните тенденции в образованието. Според нея ролята на музиката на етническите малцинства в колежа е подценена и трябва да се намерят стратегии за интегрирането ѝ чрез изграждане на нова образователна визия и система от учебни програми. Това ще доведе до съхраняване на китайската културна идентичност, утвърждаването на културно самосъзнание и преосмисляне на духовността в традициите и съвременността.

В **трета глава** е представена системата на начално и средно музикално образование в Китай. Докторантът акцентира върху приетата през 2001 г. съвременна концепция за музикалното образование, която набляга върху култивиране интереси и хобита на учениците, свързани с музикалното изкуство. Обърнато е специално внимание на иновативното значение от въвеждането на китайската опера през 2017 г. в училище, регламентирането на посещения на спектакли, създаване на училищни постановки, обучение на преподаватели в жанра и др. според Дай Липинг тази успешна образователна стратегия води до повишаване на чувството за национална идентичност и културно самочувствие на учениците, спомага изграждането на правилни житейски възгледи и ценности, и формира хармоничното развитие на личността. Особено ценно в тази глава е критичното отношение на докторанта, основано на детайлни анализи, внушителен обем литературни източници по темата, личен педагогически опит и, не на последно място, на емоционално съпреживяване на проблемите.

Четвърта глава "Фолклорната музика в училищното образование" съдържа съществена част от приносите на дисертационния труд. В нея е изтъкната естетическата, морална, социална, възпитателна и образователна роля на народното творчество, както и неговата значимост в национален и световен аспект. Дай Липинг посочва негативните промени, които са актуални и в световен мащаб: подценяване на музикалното обучение в училище, навлизане на поп-културата и развлекателните жанрове, които са „лесно смилаеми“, но нямат художествено-възпитателна роля, липсата на емоционално възприятие на музикалните образци, изучавани в училище и т.н. Според докторанта промяна в статуквото е възможна и тя ще бъде осъществена, ако в учебните програми се застъпи трайно фолклорната музика в нейното многообразие и неоспорима ценност. В тази връзка тя предлага изграждане на научна система за фолклорно музикално образование в университетите, което изисква наличие на разнообразни концепции за преподаване, ревизия на учебните планове, залагане на нови дисциплини и т.н.

Последният пети раздел от труда се фокусира върху китайското музикално образование в контекста на мултикултурността. В него са посочени някои от проблемите на китайската образователна система: методите на преподаване са неефективни, неинтересни и не пробуждат емоционално отношение към изкуството; преподаването с малки изключения е подвластно на остарели норми и разбирания, базирано повече на теория, но не и на жива музика; липса на ресурси-материални и човешки, подготвени за специализирано обучение по изкуства и др. В тази връзка Дай Липинг предлага структуриране на учебна програма, базирана на местното музикално образование с допълнения от световното музикално образование. Според нея, наред с това е съществено култивирането на добрите изпълнителски умения на учениците, способността за музикално съпреживяване и иновативен подход към възприятието.

Съвременните технологии трябва да съдействат максимално и да оптимизират процеса чрез разработване и използване на компютърни учебници, интернет-източници за музикални произведения и литература, аудио-визуални уроци, звукозаписи с илюстративна цел и много други. Според Дай Липинг университетите трябва да провеждат висококачествено музикално образование и да увеличат максимално разпространението на етническата музикална култура, така че Китай да може да бъде разбран и признат от повече хора чрез популяризиране на тази непреходна културна стойност.

Сред **приносите** на дисертационния труд се откроява следното:

-Чрез цялостно изследване на училищното музикално образование в Китай може да се постави основата за определяне на нови образователни концепции от гледна точка на етническите малцинства.

-Резултатите от направените изследвания разкриват закономерности и представят нови идеи и перспективи за усъвършенстване на общите образователни принципи.

-Разгледана е необходимостта от реформирана рационална и ефективна научна основа за развитие на образованието, в т.ч. модел на управление на училището, модел на преподаване, модел на образование, преосмисляне на взаимоотношенията учител-ученик и т.н., както и външна среда, обекти, съдържание и други елементи. Новата концептуалност трябва да се базира на задълбочения анализ на настоящето и да включва визия за бъдещето и неговите най-нови аспекти.

-Трудът предлага начини за подобряване на образователната практика: ефективно решаване на мотивационните и техническите проблеми при прилагането на училищната учебна програма, което води до усъвършенстване практически знания и умения на преподавателите и учениците. технически проблеми като училищна обработка на учебни материали, интегриране на училищна учебна програма, цялостно прилагане на методи на преподаване, персонализирана обработка и диференцирана обучение, оценяване на студентите и други въпроси.

-Изучаването на китайското фолклорно музикално образование и решаването на национални проблеми с музикалното образование са от голямо значение за наследяването и развитието на китайската народна музика. Целта е да се укрепи на етническото музикално образование, да се насърчи етническата музикална култура и да се култивира културна идентичност и съзнание като се стимулират чувствата и интереса на учениците към изучаването на традиционна музика и се издигне традиционното музикално образование от изучаване на умения и музикална теория до по-високо културно ниво.

Дисертационният труд изпълнява напълно заложените в увода цели и задачи на изследването. Той може да се ползва от училищни педагози, академични преподаватели, студенти, ученици, професионални музиканти и др., което го прави подходящ за издаване във вид на книга. Имайки предвид гореказаното, предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Дай Липинг образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по...; докторска програма „Методика на обучението по музика“ в катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ в АМГИИ ”Проф. Асен Диамандиев”.

15.02.2024 г.

проф. д-р Весела Гелева